

KVKK VE ENGELLİLER HAKKINDA KANUN KAPSAMINDA AYDINLATMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ¹

Av. Rabia ŞİMŞEK

Av. A. Göktürk ÖZDOĞAN

GİRİŞ

Aydınlatma yükümlülüğü, veri sorumlusunun KVKK uyumluluk sürecinde en önemli yükümlülüklerinden biridir.

Anayasa'nın temel hak ve ödevler başlığı altında yer alan 20. maddesinde özel hayatın gizliliği ve korunması düzenlenmiş olup kişisel verilerin korunmasını isteme hakkı da bu kapsamda değerlendirilmiştir. Kişinin kendisiyle ilgili kişisel veriler hakkında bilgilendirilmesi de (aydınlatma) Anayasa ile güvence altına alınan bir haktır.

AYDINLATMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ VE ŞEKLİ

Aydınlatma yükümlülüğünün yerine getirilmesinde uyulması gereken usul ve esaslar detaylı şekilde '**KVKK ve GDPR Kapsamında Aydınlatma Yükümlülüğü**' makalemizde **incelenmiştir**. Bu makalemizde Engelliler Hakkında Kanun kapsamında aydınlatma yükümlülüğünün yerine getirilmesi konusu yer almaktadır.

Uluslararası ve ülkemiz mevzuatında önem atfeden konulardan biri de engelliler için erişilebilirlik standartlarının varlığıdır. Ulaşılabilirlik Stratejisi ve Ulusal Eylem Planı 2010-2011'e (ÖİB, 2010) göre ulaşılabilirlik; yaşamın tüm alanlarındaki hak ve hizmetlere ulaşabilmek ve bunlardan yararlanabilmek anlamına gelmektedir.

KVKK madde 11 ile ilgili kişinin hakları düzenlenmiş olup görme engelli bireylere verilerinin alındığına ilişkin bilgilendirme yapılmadığı (kamera kaydı, iş başvuru formu vs.) takdirde işbu haklarını kullanmaları mümkün değildir ki bu durum insan haklarına, engelliler hakkında tüm uluslararası sözleşmeler ve ülkemiz mevzuatına aykırılık teşkil etmektedir.

"Herkes için erişilebilir" bir toplum anlayışı ve mevzuat kapsamında aydınlatma yükümlülüğü yerine getirilirken görme engelliler için ayrı idari ve teknik tedbirlerin veri sorumlusu tarafından alınması gerekmektedir. Mesela; iş yerinin kamera sistemleri ile izlenmesi durumunda kamera kaydı alındığına ilişkin bilgi panosunun yer alması gerekmekte ve bu doğrultuda Anayasa ile temel hak olarak düzenlenmiş bilgilendirmenin gerçekleştirilmesi ve Engelliler Hakkında Kanun ile düzenlenmiş erişilebilirlik standartlarının sağlanması için görme engelliler için aydınlatma metninin Braille alfabesi ile sunulması gerekmektedir. Görme engelli bireylerin iş başvurusunda bulunmaları, hizmet/satış sözleşmesi imzalamaları esnasında veri sorumlusu veya yetkilendirdiği kişinin aydınlatma yükümlülüğünü sözlü olarak yerine getirmesi yahut belgelere eklenecek kare kod ile sesli aydınlatma metnine ulaşılması sağlanabilir.

Kamera kaydı alındığına ilişkin bilgi panosuna Braille alfabesi ile aydınlatma metni eklemesi, hizmet verdiği/satış yaptığı kişiler arasında görme engelli bireyler olması durumunda

¹ 01.12.2019/KONYA.

sözlü olarak aydınlatmanın gerçekleştirilebilmesi için veri sorumlusunun çalışanlarına kişisel verilerin korunması konusunda eğitim aldırması, internet sitesinde yer alan aydınlatma metni ve çerez politikasının sesli kaydının yer alması vs. idari-teknik tedbirlerin de veri sorumlusunun veri güvenlik politikasında yer alması gerekmektedir.

SONUÇ

Özetle; Anayasa'da temel hak olarak düzenlenen bilgilendirmenin yani KVKK kapsamında aydınlatma yükümlülüğünün yerine getirilmesi esnasında görme engelli bireylerin 6698 s.lı Kanun m.11 ile kendisine tanınan hakları kullanması ve erişilebilirlik standartlarının oluşması için veri sorumlusunun yukarıda öneri olarak sunulan idari-teknik tedbirleri almaları gerekmektedir. **Aksi takdirde, aydınlatma yükümlülüğünün yerine getirilmemesi sebebi ile 5.000 Türk lirasından 100.000 Türk lirasına kadar; veri güvenliğine ilişkin yükümlülükleri yerine getirmemesi nedeniyle 15.000 Türk lirasından 1.000.000 Türk lirasına kadar idari para cezası yaptırımını ile karşılaşılması mümkündür.**

12/2019

ÖZDOĞAN HUKUK BÜROSU